Európsky parlament

2019-2024

Výbor pre právne veci

2021/2161(INL)

9.6.2023

NÁVRH SPRÁVY

s odporúčaniami pre Komisiu o digitalizácii a správnom práve
(2021/2161(INL))

Výbor pre právne veci

Spravodajkyňa: Karen Melchior
(Iniciatíva – článok 47 rokovacieho poriadku)

PR_INL

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

PRÍLOHA K NÁVRHU UZNESENIA:ODPORÚČANIA K OBSAHU VYŽIADANÉHO NÁVRHU 12

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

s odporúčaniami pre Komisiu o digitalizácii a správnom práve

(2021/2161(INL))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

– so zreteľom na článok 298 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

– so zreteľom na článok 41 Charty základných práv Európskej únie, v ktorom je stanovené, že právo na dobrú správu je základným právom,

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o Európskom vyhlásení o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí z 15. decembra 2022,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie[2],

– so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o informačnej bezpečnosti v inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie (2022/0084(COD)),

– so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú opatrenia na zaistenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie (COM(0085)0122),

– so zreteľom na rozsiahlu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, v ktorej sa potvrdzuje platnosť súboru všeobecných zásad právnych predpisov o administratívnych postupoch vychádzajúcich z ústavných tradícií členských štátov,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. januára 2022 o prijatí Európskeho vyhlásenia o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí (COM((2022) 27 final) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý obsahuje správu o konzultáciách so zainteresovanými stranami a ich zapojení (SWD(2022) 14 final),

– so zreteľom na digitálnu stratégiu Komisie: digitálna komisia novej generácie z 30. júna 2022 (C(2022)4388),

---

1 Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39.

2 Ú. v. EÚ L 145, 31.5.2001, s. 43.

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. septembra 2001 o osobitnej správe európskeho ombudsmana pre Európsky parlament, ktorá bola vypracovaná na základe vyšetrovania z vlastnej iniciatívy zameraného na existenciu kódexu dobrého administratívneho správania v rámci rôznych inštitúcií a orgánov Spoločenstva a prístup verejnosti k nemu[3],

– so zreteľom na rozhodnutie Komisie 2000/633/EC, ESUO, Euratom zo 17. októbra 2000, ktorým sa mení a dopĺňa jej rokovací poriadok pripojením Kódexu dobrého úradného postupu zamestnancov Európskej komisie vo vzťahu k verejnosti[4],

– so zreteľom na rozhodnutie generálneho tajomníka Rady/vysokého predstaviteľa pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku z 25. júna 2001 o Kódexe dobrého administratívneho správania pre Generálny sekretariát Rady Európskej únie a jeho zamestnancov v ich profesionálnych vzťahoch s verejnosťou[5],

– so zreteľom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec(2007)7 pre ministrov členských štátov z 20. júna 2007 o dobrej správe,

– so zreteľom na Zásady verejnej služby pre verejnú službu EÚ, ktoré 19. júna 2012 zverejnil európsky ombudsman,

– so zreteľom na po sebe nasledujúce informačné listy digitálnej verejnej správy týkajúce sa členských štátov, ktoré Komisia uverejnila online,

– so zreteľom na existenciu všeobecných aktov o administratívnych postupoch v členských štátoch, ktorými sa stanovujú základné zásady správneho práva, ako aj právnych predpisov členských štátov špecifických pre jednotlivé oblasti alebo odvetvia,

– so zreteľom na prieskum týkajúci sa zásad dobrej správy v členských štátoch Európskej únie, ktorého vypracovanie zadala švédska vláda Národnému úradu pre verejnú správu,

– so zreteľom na štúdiu dánskej agentúry pre digitalizáciu (digitaliseringsstyrelsen), ktorú zadala dánska vláda, o zásadách správneho využívania základných údajov pri zavádzaní digitalizovaných služieb verejnej správy,

– so zreteľom na správu Európskeho právneho inštitútu z roku 2022 o vzorových pravidlách posudzovania vplyvu algoritmických rozhodovacích systémov používaných verejnou správou[6],

– so zreteľom na informačné materiály prezentované na Konferencii o právnom predpise o administratívnych postupoch EÚ, ktorú organizovalo tematické oddelenie Výboru pre

---

3 Ú. v. ES C 72 E, 21.3.2002, s. 331.

4 Ú. v. ES L 267, 20.10.2000, s. 63.

5 Ú. v. ES C 189, 5.7.2001, s. 1.

6 https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Model_Rules_on_Impact_Assessment_of_ADMSs_Used_by_Public_Administration.pdf.

právne veci Európskeho parlamentu a Univerzita v Leóne (León, Španielsko, 27. – 28. apríla 2011)[7],

– so zreteľom na odporúčania, uvedené v pracovnom dokumente o súčasnom stave a vyhliadkach do budúcnosti, pokiaľ ide o správne právo EÚ, ktorý prezentovala pracovná skupina pre správne právo EÚ Výboru pre právne veci 22. novembra 2011[8],

– so zreteľom na hodnotenie európskej pridanej hodnoty správneho práva procesného Európskej únie, ktoré Výboru pre právne veci 6. novembra 2012 predložilo oddelenie pre európsku pridanú hodnotu[9],

– so zreteľom na verejnú konzultáciu o všeobecných pravidlách pre otvorenú, nezávislú a efektívnu európsku administratívu a jej súhrnnú správu z júla 2018, ktorú Výboru pre právne veci 10. júla 2018 predložilo oddelenie pre európsku pridanú hodnotu výskumnej služby Európskeho parlamentu[10],

– so zreteľom na posúdenie vplyvu možných opatrení na úrovni EÚ pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu EÚ, ktoré v júli 2018 uzavrelo oddelenie posudzovania vplyvu ex-ante výskumnej služby Európskeho parlamentu a ktoré bolo 10. júla 2018 predložené Výboru pre právne veci[11],

– so zreteľom na posúdenie európskej pridanej hodnoty digitalizácie a správneho práva, ktoré Výboru pre právne veci [30. mája 2023] predložilo oddelenie pre európsku pridanú hodnotu[12],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2013 s odporúčaniami pre Komisiu o správnom práve procesnom Európskej únie[13],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2016 pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie a na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie[14],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 26. októbra 2017 o kontrole uplatňovania práva EÚ v roku 2015 (2017/2011(INI)),

---

7 http://www.europarl.europa.eu/committees/en/juri/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=59983.

8 http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/juri_wdadministrativelaw_/juri_wdadministrativelaw_en.pdf.

9 http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/eav_lawofadminprocedure_/EAV_LawofAdminprocedure_EN.pdf.

10 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU(2018)621841_EN.pdf

11 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU(2018)621841_EN.pdf

12 https://www.europarl.europa.eu/thinktank/sk/document/EPRS_STU(2022)730350

13 Ú. v. EÚ C 440, 30.12.2015, s. 17.

14 https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/150700/consultation-eu-law-summary-report.pdf

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2022 o lepšej právnej regulácii: spojme sily v záujme lepšej tvorby právnych predpisov (2021/2166(INI)),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2021 o formovaní digitálnej budúcnosti Európy: odstránenie prekážok fungovania jednotného digitálneho trhu a zlepšenie využívania umelej inteligencie pre európskych spotrebiteľov (2020/2216(INI)),

– so zreteľom na následné opatrenia Komisie v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu s odporúčaniami pre Komisiu o správnom práve procesnom Európskej únie, ktoré Komisia prijala 24. apríla 2013,

– so zreteľom na následné opatrenia Komisie v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie, ktoré Komisia prijala 4. októbra 2016,

– so zreteľom na následné opatrenia Komisie v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu o lepšej právnej regulácii: spojme sily v záujme lepšej tvorby právnych predpisov, ktoré Komisia prijala 22. októbra 2022,

– so zreteľom na články 47 a 54 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A9-xxxx/xxxx),

A. keďže nadobudnutím účinnosti Lisabonskej zmluvy Únia získala vhodný právny základ pre prijatie právneho predpisu o administratívnych postupoch;

B. keďže základné právo na dobrú správu zakotvené v článku 41 Charty základných práv Európskej únie nadobudlo právnu záväznosť ako primárny právny predpis;

C. keďže v Únii fungujúcej v súlade so zásadami právneho štátu je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa procesné práva a povinnosti vždy náležite vymedzovali, rozvíjali a dodržiavali; keďže občania majú právo očakávať od inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie vysokú úroveň transparentnosti, efektívnosti, schopnosti reagovať a rýchleho vykonávania opatrení a majú tiež právo na informácie o možnostiach, ktoré majú k dispozícii na podniknutie ďalších krokov v danej veci;

D. keďže efektívna správa Únie je nevyhnutná pre verejný záujem a nadbytok, rovnako ako nedostatok pravidiel a postupov môže viesť k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý môže vyplývať aj z existencie rozporných, nesúdržných či nejasných pravidiel a postupov; keďže správne štruktúrované a konzistentné administratívne postupy podporujú efektívnu správu a riadne presadzovanie základného práva na dobrú správu vecí verejných a majú pridanú hodnotu v podobe podpory transparentnosti a zodpovednosti, čím posilňujú legitímnosť Únie a zvyšujú dôveru občanov v správu Únie;

E. keďže nedostatok dôvery občanov je už niekoľko rokov naliehavým problémom Únie, ktorý môže mať vplyv na jej legitímnosť; keďže Únia musí občanom Únie poskytovať rýchle, jasné a viditeľné odpovede, aby mohla reagovať na ich obavy;

F. keďže existujúce pravidlá a zásady Únie týkajúce sa dobrej správy sú rozptýlené v celej

škále rôznych zdrojov: v primárnom práve, judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, sekundárnych právnych predpisoch, tzv. soft law a jednostranných záväzkoch inštitúcií Únie;

G. keďže existujúce interné kódexy správania rôznych inštitúcií majú obmedzené účinky, navzájom sa odlišujú a nie sú právne záväzné;

H. keďže, berúc do úvahy odporúčania Skupiny štátov proti korupcii (GRECO) Rady Európy, by jasný a záväzný súbor pravidiel pre správu Únie mohol predstavovať pozitívny signál v boji proti korupcii vo verejnej správe;

I. keďže Európsky parlament od roku 2001 vo svojich uzneseniach a prílohách k nim dôsledne požaduje od Komisie legislatívne kroky v tejto oblasti; keďže v roku 2013 Parlament vyzval na prijatie správneho práva procesného Európskej únie a v roku 2016 vyzval najmä na predloženie návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie; keďže opakovaným cieľom výziev Parlamentu je v zásade prijať nariadenie o administratívnych postupoch Európskej únie, ktorým by sa stanovili všeobecné procesné pravidlá upravujúce administratívne činnosti administratívy Únie, t. j. inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie (európsky právny predpis o administratívnych postupoch);

J. keďže táto výzva vychádza z podrobných hodnotení vplyvu, ktoré okrem iného vyčísľujú náklady na administratívne postupy; keďže v posúdení vplyvu z roku 2018 sa zistilo, že roztrieštenosť administratívnych postupov v inštitúciách a orgánoch EÚ má negatívny vplyv na otvorenosť, efektívnosť a nezávislosť EÚ, a dospelo sa k záveru, že negatívne vplyvy sa pravdepodobne zhoršia s prechodom na digitalizovanú administratívu; keďže pri predkladaní návrhu by Komisia mala predložiť aj hodnotenie vplyvu;

K. keďže Parlament sa zapojil do verejnej konzultácie v súvislosti s potrebou zaviesť európsky právny predpis o administratívnych postupoch, pričom 76 % respondentov podporilo prijatie dodatočných opatrení na úrovni Únie na zlepšenie a zjednodušenie administratívnych postupov Únie, medzi hlavnými dôvodmi na zásah EÚ uviedlo zlepšenie účinnosti a transparentnosti a medzi najproblematickejšími otázkami označilo prevádzkovú nesúdržnosť a náklady na administratívne zaťaženie; keďže Komisia by mala v roku 2023 ďalej začať primeranú verejnú konzultáciu so všetkými relevantnými účastníkmi a osobitne využiť predovšetkým skúsenosti a expertízu európskeho ombudsmana, pretože práve európsky ombudsman prijíma sťažnosti na nesprávne postupy európskych inštitúcií a orgánov;

L. keďže Parlament pri príprave svojho uznesenia z roku 2016 pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie uskutočnil konzultácie s akademickou obcou, odborníkmi z praxe a právnickou obcou; keďže Komisia v následných opatreniach v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2013, ktoré prijala 24. apríla 2013, uviedla, že začne podrobnú inventarizáciu existujúceho súboru správneho práva EÚ a možných nedostatkov vo všetkých inštitúciách, že posúdi prístupy k týmto otázkam v členských štátoch a bude konzultovať s akademickou obcou, odborníkmi z praxe a právnickou obcou s cieľom vykonať hĺbkovú analýzu všetkých aspektov tejto problematiky; keďže po desiatich rokoch Komisia ešte neinformovala Parlament o

výsledkoch ohlásenej inventarizácie a hĺbkovej analýzy;

M. keďže v tých istých následných opatreniach z roku 2013 Komisia tiež uviedla, že pri každej budúcej iniciatíve sa bude musieť zohľadniť existujúci rámec administratívnych pravidiel a zložitý vzťah medzi horizontálnymi a odvetvovými pravidlami; viaceré príčiny možného nesprávneho úradného postupu a mnoho možných spôsobov jeho riešenia; a obmedzenia použitia článku 298 ZFEÚ; keďže Komisia doteraz nepredložila žiadne takéto posúdenie;

N. keďže v roku 2022 Komisia prvýkrát na základe článku 298 ZFEÚ predložila dva návrhy týkajúce sa na jednej strane informačnej bezpečnosti a na druhej strane kybernetickej bezpečnosti v administratíve Únie, t. j. v jej inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach, s cieľom riešiť nedostatok spoločného prístupu v týchto oblastiach a skutočnosť, že každý/á z nich má v týchto oblastiach buď vlastné pravidlá založené na rokovacom poriadku alebo zakladajúcich aktoch, alebo nemá žiadne pravidlá;

O. keďže existencia horizontálnych a odvetvových pravidiel nemôže byť dôvodom na to, aby sa nestanovil európsky právny predpis o administratívnych postupoch, ani prekážkou pre stanovenie takéhoto právneho predpisu, ktorý by predstavoval základný a všeobecný referenčný rámec právneho predpisu o administratívnych postupoch, ktorý by mal uplatňovať každý orgán verejnej správy Únie bez ohľadu na odvetvie svojej činnosti; keďže takéto všeobecné normatívne ustanovenia existujú v mnohých členských štátoch Únie bez ohľadu na ich štruktúru, oblasť alebo odvetvie a súbežne s odvetvovými pravidlami;

P. keďže fragmentácia príslušných právnych rámcov medzi administratívou Únie spôsobuje vedie k značnej duplicite úsilia, pokiaľ ide o vytvorenie a zachovanie interných predpisov, ako aj neinteroperabilné administratívne postupy; keďže pre občanov Únie sa z dôvodu rozmanitosti uvedených predpisov zvyšuje riziko ich nepochopenia, nesprávneho výkladu a nedodržiavania; keďže vytvorením základného a všeobecného referenčného rámca európskeho právneho predpisu o administratívnych postupoch pre administratívu Únie by sa vytvorilo administratívne prostredie s jednotnými zásadami, štandardizovanými pravidlami a vykonávanými najlepšími postupmi, keďže sa tým však nevylučuje existencia odvetvových pravidiel, ako je to známe aj na vnútroštátnej úrovni; keďže stanovenie európskeho právneho predpisu o administratívnych postupoch je navyše v súlade s požiadavkou konať s náležitým rešpektovaním autonómie alebo právomocí každej inštitúcie a orgánu Únie, ktoré zostanú v plnej miere zachované;

Q. keďže v súvislosti s technologickým pokrokom a úsilím v oblasti digitalizácie, ktoré sa vyžaduje od členských štátov, a to aj pokiaľ ide o ich verejnú správu a služby, podobné úsilie v oblasti digitalizácie vyvinula aj administratíva Únie; keďže administratíva Únie čoraz viac nefunguje ako samostatný subjekt, ale je prepojená s vnútroštátnymi orgánmi verejnej správy, aby slúžila občanom;

R. keďže v štúdii o hodnotení európskej pridanej hodnoty za rok 2022 sa podobne ako v štúdii o hodnotení vplyvu za rok 2018 zdôraznila skutočnosť, že s digitalizáciou sa zvyšuje potreba centralizácie a harmonizácie a že prebiehajúca digitalizácia prináša

nové otázky a výzvy;

S. keďže judikatúra Súdneho dvora vytvorila zavedené procesné zásady, ktoré sa uplatňujú na postupy členských štátov v záležitostiach Únie a ktoré by sa mali *a fortiori* uplatňovať na priamu správu Úniou; keďže možno očakávať, že judikatúra Súdneho dvora sa bude čoskoro ďalej rozvíjať a bude zahŕňať javy súvisiace s rozvojom digitalizácie v administratívnych postupoch, ako je automatizované rozhodovanie;

T. keďže v Európskom vyhlásení o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí sa vyhlasujú digitálne zásady, ktoré majú slúžiť všetkým Európanom;

U. keďže v Digitálnom kompase 2030 Komisia stanovila pre Úniu víziu digitálne transformovanej Európy v roku 2030 v súlade s európskymi hodnotami; keďže „politický program Digitálne desaťročie“ je zameraný na ďalšie posilnenie vedúceho postavenia v oblasti digitálnych technológií a posilnenie postavenia občanov a podnikov, čím by sa digitálna transformácia mala stať motorom udržateľného hospodárskeho rastu a sociálneho blahobytu v Európe, a to by sa malo dosiahnuť okrem iného budovaním digitálnych zručností a kompetencií pracovnej sily, aby sa mohla plne zapojiť do digitálneho hospodárstva, a digitalizáciou verejných služieb a ich zefektívnením a zjednodušením ich používania v prospech všetkých členov našej spoločnosti;

V. keďže v digitálnej stratégii Komisie z roku 2022: „digitálna Komisia novej generácie“ sa načrtávajú ciele, ktoré umožnia administratíve Komisie podporovať plnenie strategických priorít EÚ a ísť príkladom, a okrem iného sa presadzujú tieto prvky: posilnenie postavenia jej zamestnancov, umožnenie tvorby politiky pripravenej na digitalizáciu prostredníctvom usmernení a podpory v rámci celého politického cyklu Únie a využitie výhod údajov a inovatívnych technológií na prepracovanie svojich administratívnych procesov; pričom stratégia ukazuje zámer, ako sa bude v nasledujúcich rokoch vyvíjať digitalizácia administratívnych procesov a interakcia administratívy Únie s občanmi; keďže tento vývoj by mal byť sprevádzaný súborom pravidiel upravujúcich administratívne postupy a mal by byť harmonizovaný v celej administratíve Únie;

W**.** keďže vývoj nových technológií, ako sú umelá inteligencia a automatizované rozhodovacie systémy (ADMS), môže zohrávať dôležitú úlohu pri modernizácii a zlepšovaní fungovania verejnej správy za predpokladu, že použité technológie majú vysokú mieru spoľahlivosti a dôveryhodnosti; keďže možnosť verejnej správy vrátane administratívy Únie využívať takéto nové technológie by však mala byť obmedzená zásadou zákonnosti a potrebou zabezpečiť dodržiavanie práv občanov; keďže používanie nových technológií, ako je umelá inteligencia a ADMS, môže predstavovať osobitné problémy pre zásadu dobrej správy vecí verejných a právo na súdne preskúmanie, a preto si vyžaduje osobitnú analýzu, pokiaľ ide o prvky, ako sú transparentnosť, zodpovednosť, súlad a nediskriminácia, a to riešením rizika algoritmickej zaujatosti;

X. keďže keby sa mali uznať riziká používania umelej inteligencie a strojového učenia, najmä v kontexte administratívy Únie, kde môže existovať značný rozdiel v moci medzi občanmi a administratívou; keďže preto by sa používanie strojového učenia

administratívou Únie malo obmedziť na zber, organizáciu, štruktúrovanie, konverziu, kombináciu a úpravu údajov, ako je optické rozpoznávanie znakov, rozpoznávanie objektov alebo prevod reči na text;

Y. keďže v roku 2022 Európsky právny inštitút predložil správu so vzorovými pravidlami posudzovania vplyvu algoritmických rozhodovacích systémov používaných verejnou správou, v ktorej sa vzorové pravidlá navrhujú v prípade, že takéto algoritmické rozhodovacie systémy prijímajú rozhodnutie alebo podporujú ľudské rozhodovanie – a teda rozhodnutie orgánu verejnej moci (aj na úrovni Únie) prijať alebo neprijať opatrenie –, ktoré môže mať významný vplyv na verejnosť[15];

Z. keďže v minulosti bol softvér vyvinutý na účely verejnej správy často s uzavretým zdrojovým kódom, to znamená, že napriek tomu, že zaň občania zaplatili, nemohli tento kód kontrolovať ani opätovne použiť; keďže je potrebné uznať, že administratíva Únie vyvíja, zverejňuje a používa softvér s otvoreným zdrojovým kódom, čo prispieva k naplneniu zásady „verejné peniaze – verejný kód“; keďže táto zásada podporuje opätovné použitie a zlepšenie existujúceho kódu s cieľom znížiť náklady na vývoj softvéru, a tým aj náklady na digitalizáciu; keďže preto by sa malo v administratíve Únie neustále podporovať používanie softvéru s otvoreným zdrojovým kódom[16];

AA. keďže prístup občanov Únie k digitálnym administratívnym službám je ovplyvnený faktormi, ako je vek, dôvera alebo ochota prijímať technologické riešenia; keďže administratíva Únie by to preto mala zohľadniť pri vývoji digitálnych riešení pre služby, ktoré poskytuje, aby nestratila dôveru občanov a umožnila im prispôsobiť sa existencii digitálnej služby;

AB. keďže už boli stanovené tieto zásady pre digitálne verejné služby a verejnú správu: i) digitálne verejné služby orientované na človeka a dostupné na všetkých úrovniach; ii) možnosť každej osoby zapojiť sa do vytvárania a zlepšovania digitálnych verejných služieb, ktoré sú prispôsobené jej potrebám a preferenciám; iii) zásada „len raz“, teda že každá osoba by mala pri digitálnej interakcii s orgánmi verejnej správy v celej Únii poskytnúť svoje údaje alebo informácie len raz; iv) interoperabilita digitálnych služieb ponúkaných verejným sektorom, ako sú riešenia digitálnej identity s povolenou prenosnosťou údajov v celej Únii; v) rozsiahle zapojenie ľudí a spolupráca s nimi, ktoré umožňujú digitálne technológie a riešenia, a stimulácia rozvoja participatívnych iniciatív na všetkých úrovniach; vi) príspevok digitálnych technológií a riešení k lepšej úrovni verejnej bezpečnosti a ochrany;

1. domnieva sa, že po 70 rokoch nepretržitého vývoja verejnej správy Únie a 13 rokoch od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy, v ktorej sa stanovuje právny základ článku 298 ZFEÚ, neexistuje dôvod na to, aby zásady dobrej správy vecí verejných neboli zakotvené v záväzných právnych predpisoch;

---

15 https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Model_Rules_on_Impact_Assessment_of_ADMSs_Used_by_Public_Administration.pdf

16 https://commission.europa.eu/about-european-commission/departments-and-executive-agencies/informatics/open-source-software-strategy_en#opensourcesoftwarestrategy

2. pripomína, že Parlament vo svojom uznesení z 15. januára 2013 a vo svojom uznesení z 9. júna 2016 vyzval v súlade s článkom 225 ZFEÚ na prijatie nariadenia pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie podľa článku 298 ZFEÚ; pripomína, že Parlament vo svojom uznesení z 9. júna 2016 vyzval najmä Komisiu, aby predložila legislatívny návrh, ktorý by bol zaradený do jej pracovného programu na rok 2017; ľutuje, že na požiadavky Parlamentu doteraz nenadviazal návrh Komisie;

3. konštatuje, že Komisia neposkytla žiadne podložené či presvedčivé argumenty pre svoju nečinnosť, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že doteraz nepredložila žiadnu hĺbkovú analýzu ani štúdiu týkajúcu sa tejto témy;

4. žiada Komisiu, aby na základe článku 298 ZFEÚ urýchlene predložila legislatívny návrh nariadenia pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie, ktorý by bol zaradený do jej pracovného programu na rok 2024, aby na ňom spoluzákonodarcovia mohli začať pracovať hneď na začiatku nového legislatívneho obdobia; žiada, aby sa návrh riadil odporúčaniami uvedenými v prílohe k tomuto uzneseniu, a vyzýva Komisiu, aby návrh nariadenia pripojený k jej uzneseniu z 9. júna 2016 považovala za východiskový základ na prípravu požadovaného návrhu a aby zohľadnila pokrok v digitalizácii a jeho vplyv na administratívu a administratívne postupy Únie;

5. sa domnieva, že vyžiadaný návrh nemá žiadne finančné dôsledky;

6. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie a odporúčania uvedené v prílohe Komisii a Rade.

PRÍLOHA K NÁVRHU UZNESENIA:ODPORÚČANIA K OBSAHU VYŽIADANÉHO NÁVRHU

Odporúčanie 1 (na základe návrhu nariadenia Komisie pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie):

Európsky parlament sa domnieva, že návrh Komisie by mal mať formu nariadenia, ktorým sa stanovuje všeobecný akt týkajúci sa administratívnych postupov, ako sa uvádza v prílohe k uzneseniu Európskeho parlamentu z 9. júna 2016 pre otvorenú, efektívnu a nezávislú administratívu Európskej únie.

Odporúčanie 2 (o zásadách, ktorými sa riadi digitalizácia administratívnych postupov Únie)

Európsky parlament sa domnieva, že Komisia by pri predkladaní návrhu požadovaného v tomto uznesení mala zohľadniť pokrok v oblasti digitalizácie a jeho vplyv na administratívne postupy administratívy Únie. Zohľadňovať by sa malo najmä:

1. Pokiaľ ide o všeobecné aspekty:

i) zásada „len raz“, teda že každá osoba by mala pri digitálnej interakcii s administratívou Únie poskytnúť svoje údaje alebo informácie len raz, pričom sa v tomto ohľade vychádza aj zo zriadenia európskej digitálnej peňaženky;

ii) interoperabilita digitálnych služieb ponúkaných administratívou Únie;

iii) prínos digitálnych technológií a riešení k vyššej úrovni verejnej bezpečnosti a ochrany;

iv) stanovenie postupov a objasnenie používania digitálnych technológií v rámci vonkajšej komunikácie administratívy Únie s cieľom prijať protiopatrenia na riešenie existujúcich nedostatkov, zvýšiť právnu istotu, zabezpečiť, aby sa zvýšil počet riešených prípadov administratívnej nespravodlivosti, a prelomiť cyklus nedôvery;

2. Pokiaľ ide o prístupné a inkluzívne digitálne verejné služby:

i) digitálne verejné služby by mali byť orientované na človeka a dostupné na všetkých úrovniach;

ii) každý človek by mal mať možnosť zapojiť sa do vytvárania a zlepšovania digitálnych verejných služieb, ktoré sú prispôsobené jeho potrebám a preferenciám;

iii) vždy by sa mali poskytovať analógové alternatívy k digitálnym službám a mal by byť k dispozícii ľudský kontaktný bod, ktorý by pomohol riešiť akékoľvek problémy, ktoré môžu vzniknúť pri používaní digitálnych služieb občanmi Únie;

iv) digitálne verejné služby by mali byť prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím.

v) digitálne verejné služby by mali byť dostupné aj prostredníctvom širokej škály zariadení;

3. Pokiaľ ide o bezpečnosť, zodpovednosť a ochranu údajov

i) zásada „verejné peniaze – verejný kód“, podľa ktorej by mal byť zdrojový kód akéhokoľvek softvéru vyvinutého z verejných prostriedkov sprístupnený verejnosti na účely štúdia a opakovaného použitia;

ii) súkromie a bezpečnosť používateľov digitálnych verejných služieb by mali byť chránené;

iii) právo na omyl a právo na opravu;

iv) právo na vysvetlenie chápané ako právo na vysvetlenie výstupu algoritmu a rozhodnutia prijatého po algoritmickom posúdení;

v) zásada transparentnosti, pokiaľ ide o kritériá, na základe ktorých sa prijímajú automatizované rozhodnutia, ak sa tieto rozhodnutia týkajú občanov.

Odporúčanie 3 (o zásadách vývoja a zavádzania digitálnych riešení)

Mala by sa uznať potreba vyvíjať nové digitálne riešenia s cieľom uspokojiť potreby administratívy Únie v procese digitalizácie. S cieľom zabezpečiť, aby takéto riešenia čo najlepšie slúžili občanom Únie a zamestnancom Únie, by sa mali zohľadniť tieto zásady:

i) zamestnanci Únie by mali byť v centre procesu vývoja, pretože najlepšie rozumejú administratívnym postupom a okrajovým prípadom, teda problémom alebo situáciám, ktoré sa vyskytujú len na najvyššom alebo najnižšom konci rozsahu možných hodnôt alebo v extrémnych situáciách;

ii) mal by sa zvážiť vývoj interných digitálnych riešení, ktoré sú nevyhnutné na zavedenie príslušnej verejnej služby;

iii) namiesto výziev na predkladanie návrhov na monolitické megaprojekty, o ktoré sa môže uchádzať len niekoľko veľkých spoločností a pri ktorých je vyššie riziko oneskorenia a prekročenia rozpočtu, by sa pri outsourcingu mali postupy verejného obstarávania v oblasti digitalizácie projektov a procesov rozdeliť na výzvy na predkladanie návrhov na menšie projekty, aby boli zákazky v oblasti digitalizácie prístupnejšie pre MSP;

iv) digitalizácia by sa nemala chápať len ako proces znižovania nákladov: je dôležité si uvedomiť, že účinná digitalizácia si vyžaduje aj investície do technológií a zamestnancov;

v) digitalizácia by sa mala vykonávať tak, aby zamestnanci mali viac času na úlohy súvisiace s ich odbornosťou, a to automatizáciou opakujúcich sa úloh a pomocou zamestnancom pri zabezpečovaní toho, aby administratíva Únie spĺňala zásady a ciele uvedené v odporúčaní 2;

vi) digitalizácia by nemala viesť k tomu, aby sa špecializované úlohy prenášali na zamestnancov s nešpecializovanými kompetenciami, ktorým sa neposkytuje odborná príprava a zdroje potrebné na vykonávanie takýchto úloh.